

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2012

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 05/ 06 /2012

ΤΑΞΗ: Α΄

ΧΡΟΝΟΣ: 2 ΩΡΕΣ (10:15 – 12:15)

1.ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΠΕΝΤΕ (5) ΣΕΛΙΔΕΣ

2.Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από δύο (2) μέρη. Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα στα ξεχωριστά φύλλα εξέτασης.

3.Να γράψετε όλα τα στοιχεία σας στα φύλλα εξέτασης (ονοματεπώνυμο-τμήμα-αριθμό).

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΓΛΩΣΣΑ (ΜΟΝΑΔΕΣ 14)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1: Κανόνες Εφήβων Thursday, April 5, 2007

Περί Φιλίας

1. Τους φίλους μου τους διαλέγω εγώ και κανένας δεν έχει το δικαίωμα να τους κρίνει, παρά μόνο εγώ.
2. Οι αλληλοσυνεργασίες των γονέων είναι απαγορευμένες, ειδικά στον τομέα "Παρακολούθησης".
3. Επειδή η φίλη μου είχε μια στραβή μέρα και δεν σας μίλησε και τόσο ευγενικά στο τηλέφωνο, αυτό δεν σημαίνει ότι είναι χειρότερη κι από τον Al Capone και ότι πρέπει αμέσως να την ξεκόψω.
4. Οι καλύτερες αναμνήσεις είναι αυτές που τις περνάς με την παρέα και τους φίλους σου γι' αυτό κι εγώ θέλω να έχω τέτοιες αναμνήσεις και δεν θέλω με τίποτα να μου απαγορεύσετε να πάω στην εκδρομή που έχουμε κανονίσει στην Ύδρα.
5. Δεν σημαίνει ότι επειδή εσείς "δεν κάνατε ποτέ τέτοια πράγματα στην ηλικία μου" και "καθόσασταν σπίτια σας" πρέπει κι εγώ να το κάνω.. Είμαστε στον 21ο αιώνα και όχι στον 18ο.
6. Εξάλλου λένε ότι οι γονείς που φωνάζουν στα παιδιά τους και δεν τα αφήνουν ούτε παγωτό από το περίπτερο να πάρουν, στα εφηβικά τους χρόνια είχανε "ξεσαλώσει". Για σκεφτείτε το αυτό. Είναι δίκαιο;
7. Όταν λέω "Θέλουμε να μείνουμε λίγο μόνες μας" δεν σημαίνει "Ελάτε όλοι οικογενειακώς να λύσουμε το προσωπικό πρόβλημα της κοπέλας".
8. Μην κρίνετε έναν άνθρωπο πριν τον γνωρίσετε καλά και πριν τον καλέσετε για ένα μήνα, μαζί σας στο εξοχικό!
9. Τα δώρα για τους φίλους μου θα πληρώνονται από το "Λογαριασμό Της Οικογένειας," εκτός κι αν έχω αρκετά χρήματα.
10. Δεν παίζει ρόλο το πόσο καλή μαθήτρια είναι η φίλη μου. Παίζει ρόλο το πόσο καλός άνθρωπος είναι.
11. Όταν ένας φίλος ή μια φίλη μου με χρειάζεται, εγώ θα τρέξω αμέσως κοντά του/της. Οι άνθρωποι στη ζωή μας είναι πιο σημαντικοί από τα αυριανά μαθήματα ή τις δήθεν υποχρεώσεις μου να συγυρίσω το δωμάτιό μου.

Posted by Cinderelen at 9:48 AM

http://princess176.blogspot.com/2007/04/blog-post_59.html 13/9/11

ΚΕΙΜΕΝΟ 2:

ΑΛΗΘΕΙΑ (ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΧΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ)/ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΘΡΟΥ : 2008 Παρασκευή, 19 Σεπτεμβρίου

Η Φιλία στην Εφηβεία

Η φιλία είναι απαραίτητη κατά την περίοδο της εφηβείας όπου αλλάζουν οι σχέσεις που έχουμε με την οικογένειά μας. Στην εφηβεία προτιμούμε να περνάμε περισσότερο χρόνο με τους φίλους μας. Γι' αυτό το λόγο ίσως οι έφηβοι λένε ότι η φιλία είναι ό,τι πιο σημαντικό έχουν στη ζωή τους. Αναζητούμε ένα φίλο που να μας ταιριάζει για να του εμπιστευτούμε τις δυσκολίες μας, να μας στηρίζει και που μαζί του θα περνάμε ευχάριστες στιγμές.

Τα κριτήρια, με βάση τα οποία συνήθως διαλέγουμε φίλους, είναι το να έχουμε παρόμοιες αντιλήψεις, αξιοπιστία, υποστήριξη, σταθερότητα, να αντλούμε χαρά, να είμαστε ο εαυτός μας, να συμπληρώνουμε ο ένας τον άλλο αλλά και να μπορούμε να διαφωνούμε. Θέλουμε να γνωρίζουμε συνομηλίκους και να ανταλλάσσουμε απόψεις για τα ρούχα,

τα χτενίσματα και τα ενδιαφέροντά μας. Όλα αυτά μας ενώνουν και μας κάνουν να νιώθουμε πιο δυνατοί.

Ταυτιζόμαστε με τους φίλους μας όπως παλιότερα ταυτιζόμασταν με τους γονείς μας. Θεωρούμε πολύ σημαντική την εικόνα που η παρέα δημιουργεί για εμάς. Συχνά προσπαθούμε να είμαστε απόλυτα όμοιοι με τους φίλους μας για να μη μας απορρίψουν. Όμως μια ομάδα λειτουργεί ακόμη καλύτερα όταν τα άτομα που την αποτελούν συμπληρώνουν ο ένας τον άλλο μέσα από τις διαφορές τους. Είναι σημαντικό λοιπόν να βρούμε μια ισορροπία ανάμεσα στην ομοιότητα που θέλουμε να έχουμε με τους φίλους μας και στη μοναδικότητα που έχει ο καθένας μας. Έτσι δημιουργείται μια πραγματική φιλία που αντέχει στο χρόνο. Βασική αξία στη φιλία είναι να μπορούμε να εμπιστευτούμε τον άλλο και να νιώθουμε ασφαλείς μαζί του. Αν προδώσει την εμπιστοσύνη μας αυτό είναι οδυνηρό. Χρειάζεται όμως να μη φτάνουμε να προδίδουμε τον εαυτό μας για να μην προδώσουμε ένα φίλο. Μερικές φορές προκειμένου να μη χάσουμε ένα φίλο κάνουμε πράγματα που δε θέλουμε. Αντί γι' αυτό μπορούμε να εξηγήσουμε τους λόγους που έχουμε μια διαφορετική επιθυμία.

Ένας ακόμη κίνδυνος είναι η ζήλια που μπορεί να έχει ένας φίλος μας και που θέλει να έχει το αποκλειστικό ενδιαφέρον μας. Αυτό όμως δεν είναι φιλία αλλά εξάρτηση και φόβος που πρέπει να ξεπεράσουμε. Είναι σημαντικό να διαλέγουμε μόνοι μας τους φίλους μας γι' αυτό δε μας αρέσει να κάνουμε φίλους παιδιά που μας γνωρίζουν οι γονείς μας. Όμως αν δώσουμε λίγο χρόνο ίσως και αυτοί μπορεί να γίνουν καλοί φίλοι μας.

Αν έχουμε δυσκολία να κάνουμε φίλους τότε είναι καλό να σκεφτούμε γιατί συμβαίνει αυτό και να μιλήσουμε σε κάποιο έμπιστο ενήλικο. Επίσης, ας μη φοβόμαστε να είμαστε ανοικτοί σε νέα άτομα και να κάνουμε νέους φίλους. Μπορούμε να συμμετάσχουμε σε αθλητικές και πολιτιστικές ομάδες που μας ενδιαφέρουν.

Οι φίλοι μερικές φορές είναι αφορμή για καβγάδες μεταξύ γονέων και παιδιών. Οι γονείς μερικές φορές φοβούνται μήπως μέσα από τη συμμετοχή μας σε μια παρέα κάνουμε επικίνδυνα πράγματα ή θεωρούν ότι οι φίλοι δεν είναι αρκετά καλοί. Αυτό μας οδηγεί στο να κάνουμε ίσως κάποιες παρέες κρυφά από τους γονείς και έτσι να νιώθουμε τύψεις. Γι' αυτό είναι σημαντικό να έχουμε εμπιστοσύνη στις αξίες και στη διαφορετικότητά μας. Αυτό συμβαίνει γιατί κάποια πρότυπα των γονιών διαφέρουν από των παιδιών. Οι γονείς έχουν αγωνία και είναι δύσκολο να γνωρίζουν ακριβώς πότε να επέμβουν. Θα μπορούσαμε να γνωρίσουμε τους φίλους μας στους γονείς μας. Είναι σημαντικό να έχουμε μια ουσιαστική επικοινωνία με τους γονείς μας για να μπορούν και εκείνοι να μας κατανοούν.

Η πραγματική φιλία μας δίνει τη δυνατότητα να εμπιστευτούμε, να δεσμευτούμε και να εξελιχθούμε σαν άνθρωποι. Ακόμα και όταν ενηλικιωθούμε οι φίλοι μπορούν να μας κάνουν να νιώθουμε ασφαλείς και να μας βοηθούν στις δυσκολίες. Οι φιλίες που δημιουργούνται στην εφηβεία συχνά διαρκούν μια ολόκληρη ζωή.

Ερωτήσεις διερεύνησης των κειμένων:

1. Στα δύο κείμενα φαίνεται καθαρά η σύγκρουση μεταξύ γονιών και παιδιών με αφορμή την επιλογή των φίλων. Να εντοπίσετε **δύο** λόγους αυτής της σύγκρουσης από το πρώτο κείμενο και **δύο** λόγους από το δεύτερο κείμενο.
(μονάδες 2)
2. Να σχολιάσετε τις φωτογραφίες του δεύτερου κειμένου. Ποια είναι η σχέση τους με το κείμενο και πώς εξυπηρετούν τον στόχο του συγγραφέα ;
(μονάδες 1)
3. Στο δεύτερο κείμενο χρησιμοποιείται κυρίως ο Ενεστώτας. Να καταγράψετε **δύο** φράσεις από το κείμενο που δηλώνουν τον χρόνο αυτό και να δικαιολογήσετε τη χρήση του.
(μονάδες 2)
4. Ποιους ενδιαφέρει περισσότερο το κάθε κείμενο, ποιοι θα το διάβαζαν με ευχαρίστηση; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
(μονάδες 1)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

(μονάδες 8)

Να γράψετε ένα άρθρο, που θα δημοσιευτεί στο περιοδικό του σχολείου σας, στο οποίο να αναπτύξετε τις απόψεις σας για την αξία της φιλίας και τα κριτήρια με τα οποία πρέπει να επιλέγουμε τους φίλους μας. Μπορείτε να αξιοποιήσετε πληροφορίες από τα δύο κείμενα.

(200 περίπου λέξεις)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

I. ΚΕΙΜΕΝΑ

A. «Το σχολείο», Κωστής Παλαμάς

Κορίτσια και παιδιά μαζί μάς είχαν στο σχολείο·
συχνά, κεφάλια δίδυμα, στο ίδιο το βιβλίο
ένας μικρός και μια μικρή εσκύβαν πλάγι-πλάγι,
στην πλάκαι εξωγράφιζαν καράβια και πελάγη,
εδώ κι εκεί αράδιαζαν ψαράκια και γοργόνες,
και κάποτε χεροπιαστές τις ίδιες των εικόνες,
που ήταν, τυφλή στη χάρη της, η ίδια η ευτυχία.
Μαθαίναμε τα γράμματα με τόση προθυμία!
Το γιατρικό που δύσκολα κάθε παιδί το πίνει
σα ζάχαρη το γλύκαινε η συντροφιά εκείνη
από μικρούλες πεταχτές και αηδονολαλούσες,
και, βέργα του δασκάλου μας, λιγότερο πονούσες.
Μια χαρά η γνωριμιά και η ζωή μας ήτον·
επαίρναν απ' την τρέλα μας, κι εμείς απ' την ντροπή των,
και πριν μας δέσ' η μάγισσα η αγάπη στον καημό της
μας σκέπαζε, σαν άγγελος λευκός, η αθωότης.
Δε λησμονούντ' οι γελαστές κι ολόγλυκες ημέρες
τ' αμύριστ' άνθ', οι άφτερες ακόμα περιστέρες,
τα ξέπλεγα κοντά μαλλιά, τ' απλά φορεματάκια,
τα νάζια, τα καμώματα, κι η πονηριά κι η κάκια,
τα χείλη που γελούσανε, τα μάτια που εκλαίγαν,
τα γέλια που δεν πλήγωναν, τα δάκρια που δεν καίγαν.

Τώρα που πέρασε ο καιρός, εγώ που τίποτ' άλλο
δεν ξέρω ακόμα μέσα μου για να με πουν μεγάλο
παρά καρδιά για ν' αγαπά και νιώθει το φαρμάκι,
κι είμαι το ίδιο του σχολειού παντοτινά παιδάκι,
τις βλέπω τις μικρούλες μου μεγάλες και κυρίες,
άλλες αφράτες κι έμορφες, άλλες χλωμές και κρύες·
αυτές στα πλούτη θρέφονται, κι εκείνες τρώγ' η φτώχεια,
άλλες χαθήκαν σ' έρωτος κι άλλες σε χάρου βρόχια². [...]
Δε λησμονιέστε, γελαστές κι ολόγλυκες ημέρες!

Κωστής Παλαμάς, *Τα τραγούδια της πατρίδος μου*, Σιδέρης, Αθήναι, 1886

¹ **πλάκα**: κομμάτι από ειδικό
σχιστόλιθο όπου έγραφαν οι
μαθητές με το κοντύλι
² **βρόχια**: θηλιές που χρησι-
μοποιούνται ως παγίδες για
πουλιά ή μικρά ζώα

Β. «Πώς έγινα δάσκαλος», Αλέξανδρος Δελμούζος

Ξαναγυρίζοντας τότε στα περασμένα έφερνα επίμονα εμπρός μου τα παλιά σχολικά μου χρόνια. Ζητούσα τη χαρά, μα δεν την έβρισκα στο σχολείο, παρά μόνο στο σπίτι και στο περιβόλι μας ή έξω στα βουνά, στο λόγγο και στα χωράφια. Χίλιες δυο σκηνές και επεισόδια έπαιρναν για μένα νόημα και σημασία. Με πόσο κόπο και φροντίδα έχτιζα στο περιβόλι μας μια καλύβα με πλίθρες¹, που τις είχα χύσει με το μικρότερο αδερφό μου, όπως έβλεπα να κάνουν και οι αληθινοί χτίστες. Μια καλύβα σωστή με σκεπή, με πόρτα και παράθυρο, όλα καμωμένα με τα χέρια μας. Και δίπλα το δικό μας περιβολάκι, ένα κομμάτι θησαυρό για μας μέσα στο μεγάλο με τις βραγιές², τους δρομάκους, τα δέντρα και τα λουλούδια του. Δέντρα και λουλούδια που τα είχαμε φυτέψει με τα χέρια μας και τα βλέπαμε μέρα με την ημέρα να μεγαλώνουν, να μπουμπουκιάζουν, ν' ανοίγουν άνθη και να δένουν καρπούς...

...Στο μάθημα της Γεωγραφίας, ο σχολάρχης μη μπορώντας να περπατήσει, καθόταν στην έδρα του με μια βέργα μακριά. Ένας χάρτης κρεμόταν κοντά του στον πίνακα, κι εκεί φώναζε ένα ένα τα παιδιά. Τα φώναζε να ειπούν και να δείξουν το μάθημα. Αλίμονο αν ξεχνιόταν ένα ποτάμι της Αμερικής ή ο αριθμός των κατοίκων από κάποια πόλη της. Η βέργα έπεφτε βροχή μαζί με τις βρισιές. Κι αυτό ήταν το μόνο που συγκέντρωνε την προσοχή όλων μας. Μόλις τελείωνε όμως και φώναζε για μάθημα άλλο παιδί, γυρίζαμε αμέσως στη δουλειά μας. Άλλοι διάβαζαν κλεφτά κάτω από το θρανίο το παρακάτω, άλλοι παίζαμε με κλωτσιές αθόρυβες, ώσπου να συγκεντρωθούμε πάλι με νέο ξύλο και νέες βρισιές. Και συλλογιζόμουν τώρα τη Γεωγραφία που την είχα όλη μάθει απ' έξω κι έβρισκα μονάχα πλήθος αριθμούς και ατέλειωτα μπερδεμένα ονόματα από ποταμούς, βουνά και πόλεις...

Το μικρό τακτικό καλλιεργητή του δικού του περιβολιού τον έπαιρνε η σχολική Φυτολογία και η διδασκαλία της. Αποστήθιζε πώς αναπτύσσονται και ζουν τα φυτά, διάβαζε για «υπέρους, στήμονας» και τα παρόμοια, και δεν καταλάβαινε τίποτα, αν και ήτανε τα ίδια φυτά και λουλούδια, που τόσο τ' αγαπούσε και τα φρόντιζε στο σπίτι του. Και την άλλη μέρα θα το έλεγε το μάθημα νεράκι, αν τον «έβγαζε έξω» ο δάσκαλος, ένας άνθρωπος αγέλαστος με μεγάλη επιβολή, αλλά και με μάτι που δεν του ξέφευγε τίποτα. Σ' αυτόν ήμαστε αρνάκια, αρνάκια όμως που έτρεμαν και παπαγάλιζαν ή μάθαιναν το πολύ ορθογραφία και κάποια σύνταξη.

1. πλίθρα : μικρό τούβλο από χώμα που ψήνεται σε καμίνι.

2. βραγιά: τμήμα κήπου φυτεμένο με άνθη ή λαχανικά.

II. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. α) Τα δύο κείμενα περιγράφουν εικόνες της σχολικής/παιδικής ζωής, σε μια περασμένη εποχή. Να εντοπίσετε μέσα και από τα δύο κείμενα τέσσερα στοιχεία που σας φαίνονται ότι ανήκουν σε μια άλλη εποχή.
(μονάδες 2)
- β) Ποιες διαφορές έχει το σημερινό σχολείο από τα σχολεία της εποχής που περιγράφονται στα δύο κείμενα;
(μονάδες 1)
2. α) Ο Παλαμάς επαναλαμβάνει στο ποίημα «Το σχολείον», δύο φορές τον ίδιο στίχο. Ποιος είναι αυτός και τι αίσθημα εκφράζει η επανάληψή του; Γιατί νομίζετε ο ποιητής δε θέλει να μεγαλώσει (« κι είμαι το ίδιο του σχολειού παντοτινά παιδάκι»);
(μονάδες 2)
- β) Με ποια αισθήματα θυμάται το σχολείο ο Αλέξανδρος Δελμούζος στο κείμενο «Πώς έγινα δάσκαλος» και γιατί;
(μονάδες 1)

Η Διευθύντρια

.....

Ανδρούλα Δημητρίου

II. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. α) Τα δύο κείμενα περιγράφουν εικόνες της σχολικής/παιδικής ζωής, σε μια περασμένη εποχή. Να εντοπίσετε μέσα και από τα δύο κείμενα τέσσερα στοιχεία που σας φαίνονται ότι ανήκουν σε μια άλλη εποχή.
(μονάδες 2)
- β) Ποιες διαφορές έχει το σημερινό σχολείο από τα σχολεία της εποχής που περιγράφονται στα δύο κείμενα;
(μονάδες 1)
2. α) Ο Παλαμάς επαναλαμβάνει στο ποίημα «*Το σχολείον*», δύο φορές τον ίδιο στίχο. Ποιος είναι αυτός και τι αίσθημα εκφράζει η επανάληψή του; Γιατί νομίζετε ο ποιητής δε θέλει να μεγαλώσει («*κι είμαι το ίδιο του σχολειού παντοτινά παιδάκι*»);
(μονάδες 2)
- β) Με ποια αισθήματα θυμάται το σχολείο ο Αλέξανδρος Δελμούζος στο κείμενο «*Πώς έγινα δάσκαλος*» και γιατί;
(μονάδες 1)

Οι Εισηγητές

Όλγα Χριστοδούλου
Μαρία Παναγή
Θέμις Μήτρου
Κλαίρη Ιωαννίδου
Ανδρέας Χριστοφόρου

Η Διευθύντρια

.....
Ανδρούλα Δημητρίου